

перешкодою до посилення управлінської та самоврядної спроможності територіальних громад, що є основним завданням децентралізації в Україні.

Підсумовуючи, можна зазначити, що сучасні проблеми становлення місцевого самоврядування в Україні мають глибоке історичне коріння. Незважаючи на існування деяких демократичних засад, Україна перейняла політико-культурні традиції державного управління і будівництва Східної – Візантійської, а не Західної цивілізації. Відтак, пасивне ставлення українських громадян до участі в управлінні на місцевому рівні має стати предметом пильної уваги реформаторів у владі.

Список використаних джерел

1. Гладій В.І. Місцеве самоврядування як ресурс політики євроінтеграції: досвід вишеградської групи та перспективи України: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук: 23.00.02 / Гладій Василь Іванович. Івано-Франківськ, 2015. – 238 с.

2. Децентралізація в Польше. 25 лет спустя [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www. Mediaport.ua/decentralizaciya-v-polshe](http://www.Mediaport.ua/decentralizaciya-v-polshe)

3. Сидорчук О. Ставлення жителів міст до ідеї децентралізації /О. Сидорчук // Громадська думка: інформаційне аналітичне видання. Фонд демократичні ініціативи. – К. – № 3 (23). – 2014. – Ст. 11-12.

*Згурська Валентина Леонідівна, кандидат політичних наук, доцент,
Київський національний університет будівництва і архітектури*

РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

Ратифікація у вересні 2014 року Угоди про асоціацію [1] між Україною та Євросоюзом мала два важливі наслідки для реалізації державної регіональної політики в Україні. Насамперед було запроваджено підхід Євросоюзу до розуміння регіональної політики як цілеспрямованої діяльності щодо розвитку, стимулювання економічної, інвестиційної діяльності, заохочення інновацій та створення нових робочих місць. Крім того, Угода заклала механізми і можливості для співробітництва між українськими регіонами, територіальними громадами та їх партнерами в Європі, що відкрило широкі можливості фінансування реалізації важливих місцевих проектів, вивчення і використання зарубіжного досвіду.

Щодо методів формування та реалізації регіональної політики, то у ст. 446 Угоди вказується на обов'язковість врахування таких методів як багаторівневе управління та партнерство. При цьому акцент робиться на розвитку відсталіх територій та територіальному співробітництві, в ході якого мають створюватися канали зв'язку та активізуватися обмін інформацією між національними, регіональними і місцевими органами влади, соціально-економічними утвореннями та представниками громадянського суспільства.

Для переходу до принципів європейської регіональної політики Євросоюз готовий надавати як експертну, так і фінансову допомогу (надання грантової підтримки шляхом розподілу коштів на конкурсних засадах через Державний фонд регіонального розвитку, які надходять до державного бюджету безпосередньо з бюджету ЄС).

Згідно Угоди про фінансування Програми підтримки секторальної політики – Підтримка регіональної політики України [2] до 2020 року Євросоюз виділить Україні 55 млн. євро для досягнення трьох конкретних цілей: 1) підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів; 2) територіальної соціально-економічної інтеграції і просторового розвитку; 3) ефективного державного управління у сфері регіонального розвитку. Очікується, що по завершенню Програми буде: удосконалено нормативно-правову базу регіональної політики; забезпечено стабільне і передбачуване фінансування регіонального розвитку; зміцнено фінансову автономію місцевого самоврядування; запроваджено ефективну систему моніторингу та оцінки ефективності реалізації, забезпечуючи регулярне надання інформації щодо ефективності політики у контексті досягнення трьох зазначених цілей; зміцнено конкурентоспроможність регіонів; покращено територіальну соціально-економічну згуртованість. На сьогодні головним розпорядником цих бюджетних коштів та відповідальним виконавцем бюджетної програми є Міністерство регіонального розвитку.

Відзначимо, що при цьому Угода про асоціацію не містить положень, які містять чітко визначений перелік інструментів, які повинні використовуватися у сфері регіональної політики, що дає Україні та Євросоюзу гнучко використовувати всю множину інструментів співпраці, передбачену Угодою. Мова йде як про загальні інструменти, так і ті, що стосуються окремих галузей чи окремих питань, що регулюється Угодою. У рамках Євросоюзу ключовим інструментом здійснення регіональної політики є фінансова підтримка регіонів за рахунок коштів, акумульованих на центральному рівні. Тому частина 2 «Державна допомога» (Глава 10 «Конкуренція», IV розділ) покладає на Україну обов'язок впровадити європейські стандарти надання державної допомоги, в тому числі при здійсненні регіональної політики.

Підпункт «б» п. 2 ст. 267 Угоди встановлює обов'язок України та Європейської Комісії здійснити, протягом 4 років після набуття чинності Угодою, спільну оцінку відповідності регіонів України (показники ВВП на душу населення гармонізовані до рівня NUTS II), а також відповідну максимальну інтенсивність допомоги для того, щоб скласти регіональну карту згідно з відповідними керівними принципами ЄС». Однак у постанові Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації у 2015-2017 роках Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року» [3] про цей обов'язок не згадано.

Важлива роль у реалізації цілей регіональної політики ЄС відводиться питанням транскордонної співпраці. В Угоді чітко акцентується важливість цього інструменту. По-перше, в преамбулі Сторони підкреслили зобов'язання

«підтримувати транскордонне та міжрегіональне співробітництво». Крім того Угода спеціально виокремлює секторальний напрям співпраці «транскордонне та регіональне співробітництво» в главі 27 розділу V, де більшість положень присвячено саме транскордонному співробітництву. Таким чином, можна стверджувати принципову важливість ролі цього інструменту в розвитку співпраці України та ЄС у сфері регіональної політики.

Відповідно до ст. 447 Угоди про асоціацію Сторони зобов'язані підтримувати та посилювати залучення місцевих та регіональних органів влади до транскордонного та регіонального співробітництва та відповідних управлінських структур для досягнення таких цілей як: створення сприятливої законодавчої бази; підтримання та нарощування потенціалу розвитку; забезпечення зміцнення транскордонних та регіональних економічних зв'язків та ділового партнерства.

Іншими словами, Угодою передбачено, що Україна та ЄС повинні зосередитися на створенні сприятливого регуляторного середовища та належної спроможності для максимально можливого залучення місцевих та регіональних органів влади до транскордонного та регіонального співробітництва.

У ст. 448 в якості пріоритетних сфер транскордонного і регіонального співробітництва визначено транспорт, енергетика, комунікаційні мережі, культура, освіта, туризм, охорона здоров'я та інші сфери.

Хоча ні регіональна політика, ні розвиток транскордонного співробітництва не згадуються у програмі діючого уряду [4], в 2016 році вдалося досягти певного прогресу у цих сферах. У вересні 2016 року Кабінет Міністрів України затвердив Державну програму розвитку транскордонного співробітництва [5], пріоритетами якої визначено: сприяння економічному та соціальному розвитку прикордонних регіонів України; підвищення стандартів та якості життя, добробуту і забезпечення безпеки життя та охорони навколишнього природного середовища; посилення інституційної спроможності прикордонних регіонів України у здійсненні транскордонного співробітництва; сприяння створенню умов та визначення інструментів для забезпечення мобільності людей, товарів і капіталу.

Фінансове забезпечення досягнення цих пріоритетів має здійснюватися за рахунок коштів, передбачених у державному і місцевих бюджетах на відповідний рік, а також коштів Державного фонду регіонального розвитку, Європейського Союзу в рамках виконання програм прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства на 2014-2020 роки, Дунайської транснаціональної програми на 2014-2020 роки, програм територіального співробітництва «Молдова – Україна» та «Білорусь – Україна» Європейського інструменту сусідства на 2014-2020 роки, двосторонніх угод, укладених Україною з країнами-партнерами. При цьому фінансова підтримка надаватиметься за умови співфінансування у розмірі не менше 10% від загального обсягу фінансування проекту за рахунок коштів місцевого бюджету та/або інших джерел.

Що стосується законодавчого забезпечення транскордонного співробітництва, то одним з нагальних завдань є адаптація вітчизняного законодавства до права ЄС та Ради Європи щодо формування об'єднань єврорегіонального співробітництва (Euroregional Cooperation Grouping, ECG) та європейських об'єднань територіального співробітництва (European Grouping for Territorial Cooperation, EGTC), та поширення визначення суб'єктів транскордонного співробітництва на асоціації, утворювані такими суб'єктами для здійснення транскордонної діяльності.

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони // Офіційний вісник України. 2014. № 75. Том 1. Стор. 83. Стаття 2125.

2. Угода про фінансування Програми підтримки секторальної політики – Підтримка регіональної політики України (Контракт на реформу сектора) від 27.11.2014 // Офіційний вісник України. 2015. № 102. Стор. 432. Стаття 3574. Код акту 80013/2015.

3. Деякі питання реалізації у 2015-2017 роках державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020; Постанова Кабінету Міністрів України від 07.10.2015 № 821 // Урядовий кур'єр. 2015. 22 жовтня.

4. Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України; Постанова Верховної Ради України від 14.04.2016 № 1099-VIII // Голос України. 2016. 19 квітня.

5. Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2016-2020 роки; Постанова Кабінету Міністрів України від 23.08.2016 № 554 // Урядовий кур'єр. 2016. 28 вересня.

*Савойська С. В., кандидат історичних наук, доцент,
Київський національний університет будівництва і архітектури,
доктор наук в галузі політології, професор МАУП*

Романович Т., Ющенко А., Якимечко А., студенти

Київського національного університету будівництва і архітектури

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ КОМУНІКАЦІЇ ДЕСТРУКТИВНОГО ХАРАКТЕРУ У КОНТЕКСТІ ЗАБУДОВИ МІСТ, ПЛОЩ ТА ІНШИХ ЗОН ВІДПОЧИНКУ

Історичні, соціо-культурні, політико-правові аспекти архітектури і будівництва ефективно розвиваються у контексті соціально-політичних комунікацій у тому випадку, коли питання забудови має конструктивний характер, тому й узгоджується між забудовником, іншими структурами та інституціями, які мають до цього питання пряме відношення. Ця процедура має здійснюватися у правовому полі, щоб після підписання ділових паперів у жодного не виникало сумнівів, що усе виписано правильно та усе законно.